

МФО «МикроКредитный Дом»

ЖШС

жалғыз қатысушысының 2024

жылғы «01» сәуірдегі

шешімімен

БЕКІТІЛГЕН

"МикроКредитный Дом" микроқаржы ұйымы" ЖШС» микрокредиттер беру қағидалары

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы микрокредиттер беру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (бұдан әрі – ҚР Азаматтық кодексі), "Микроқаржылық қызмет туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ "МикроКредитный Дом" Микроқаржы ұйымы" ЖШС-нің ішкі құжаттарына сәйкес әзірленген. (бұдан әрі - МҚҰ) және жеке тұлғаларға микрокредиттер беру тәртібі мен шарттарын анықтайды және заңды тұлғаларға, сондай-ақ оларға қызмет көрсетуге.

1. Осы Қағидаларда пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

- МКД – "МикроКредитный Дом" Микроқаржы ұйымы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
- қарыз алушы - МКД-мен микрокредит беру туралы шарт жасасқан жеке немесе заңды тұлға;
- қосалқы қарыз алушы – шарт бойынша микрокредит бойынша міндеттемелерді орындауға ортақ жауапты тұлға ретінде әрекет ететін жеке немесе заңды тұлға;
- өтініш беруші – МКД-ға микрокредит алуға өтініш берген жеке немесе заңды тұлға;
- микрокредит - МКД қарыз алушыға осы Ережеде айқындалған тәртіппен, ақылы негізде қарыз алушыға беретін ақшалай қаражат.шти, мерзімділік және қайтарымдылық;
- микрокредит бойынша артық төлем сомасы – микрокредит нысанасын қоспағанда, қарыз алушының шарт бойынша барлық төлемдерінің сомасы, оның ішінде сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасы;
- уәкілетті орган – қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

- Кредиттік сарапшы - тәуекелдерді бағалаумен және белгілі бір клиентке несие беру немесе несие беруден бас тарту бойынша ұсыныстар әзірлеумен айналысатын маман.
- Кредиттік комитет - тұрақты қазіргі алқалы орган, қарыз алушыға несиені мақұлдау немесе беруден бас тарту туралы түпкілікті шешім қабылдауға жауапты және шарттарды бекітеді несиелендіру ол үшін.
- Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 26 қарашадағы №56 Заңы-V "Туралы микроқаржылық қызметтің" - ҚРЗ "МҚҰ»

1. МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ ӨТІНІШ БЕРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

- 1.1. Несиелік сарапшы (консультант) Өтініш Берушіні микрокредиттер беру ережелерімен, МКД несиелік өнімдерінің шарттарымен таныстыруы керек.
- 1.2. Кредиттік сарапшы (консультант) микрокредитті алуға, оған қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты комиссиялар туралы толық және дұрыс ақпарат беруге тиіс.
- 1.3. Өтініш беруші МКД-ға микрокредиттер беру туралы келісімшарт жасасу үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді және қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ететін келісімшарттарды ұсынады.
- 1.4. Өтініш беруші МКД белгілеген нысан бойынша микрокредит алуға өтініш береді, сонымен қатар МКД-ға келесі құжаттарды ұсынады:
  - микрокредитті пайдалану мақсаты туралы (мақсатты микрокредит берілген жағдайда), өтініш берушінің микрокредитті өтеу және сыйақы төлеу бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету үшін ұсынылатын мүлік туралы, оның құнын көрсете отырып, мәліметтер көрсетілген өтінішөйткені қамтамасыз етудің жоқтығы туралы;
  - өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі, туған күні, құжат нөмірі, берген орган, құжаттың берілген күні және жарамдылық мерзімі көрсетілген өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер);
  - өтініш беруші өкілінің микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға өкілеттігін растайтын құжаттар (өтініш берушінің өкілі үшін);
  - егер берілетін микрокредит мүліктік кепілмен қамтамасыз етілсе, - кепіл шарты, мүлікке меншік құқығын растайтын құжаттардың көшірмелері, ал мүліктік кепіл міндетті түрде тіркелген жағдайда - мүліктік кепілді тіркеу туралы куәлік;
  - коэффициентті есептеу үшін қажетті құжаттар мен ақпараттар қарыз алушының борыштық жүктемесінің ента.
- 1.5. Микрокредит алу үшін өтініш беруші-заңды тұлға мыналарды ұсынады:
  - микрокредитті пайдалану мақсаты (мақсатты микрокредит берілген жағдайда), өтініш берушінің өтеу бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету үшін берілетін мүлік туралы мәліметтері бар өтініш

микрокредит және оның құнын көрсете отырып, сыйақы төлеу туралы не қамтамасыз етудің жоқтығы туралы;

- өтініш беруші органының микрокредит алуға арналған шешімі;
- микрокредитті кепілмен қамтамасыз еткен жағдайда - кепіл беруші органының шешімі қарыз алушының міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету үшін кепіл затын ұсынуға заңды тұлғаның;

- өтініш берушінің құрылтай құжаттарының көшірмелері;
- өтініш беруші өкілінің микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға өкілеттігін растайтын құжаттар (өтініш берушінің өкілі үшін);

1.6. Өтініш беруші микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға құқылы.

1.7. Микрокредит беру туралы шешімді МКД Несиелік комитеті қабылдайды.

1.8. Қарыз алушының / кепілгердің өтініші бойынша қолданыстағы Микрокредиттік шарттардың талаптарын өзгерту туралы шешімдерді МКД Несиелік комитеті қабылдайды.

1.9. Микрокредит беру туралы шешім қабылдау құқығын МКД Несие комитеті МКД уәкілетті тұлғасына бере алады.

1.10. Қарыз алушыға мақсатты микрокредит берген жағдайларда МКД бақылауды жүзеге асыруға құқылы үстінен оны мақсатты пайдалану арқылы, ал Қарыз алушы МКД-ны осындай бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

1.11. Қарыз алушы микрокредитті мақсатты пайдалану бойынша міндеттемелерді, сондай-ақ микрокредит беру туралы шартта және/немесе Кепіл шартында көзделген міндеттерді орындамаған жағдайда, МКД микрокредит беру туралы Шартты орындаудан бас тартуға және Қарыз алушыдан микрокредитті мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге құқылы. және ол бойынша сыйақы.

1.12. Үдеріс өтініш берушінің несиесін мақұлдау және оны қаржыландыру туралы шешім қабылдау, берілген өкілеттіктер мен шешім қабылдау рәсімдерінің негізгі шарттары МКД Несие комитеті туралы Ережеде айқындалған.

1.13. Төмендегі негіздердің кез келгені болған жағдайда микрокредит берілмейді:

- қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда;

- тұлғаның кредиттік есебінде оның микрокредиттер арудан өз еркімен бас тартуын белгілегені туралы ақпарат болған кезде;

- Қазақстан Республикасының азаматына соттан тыс банкроттық рәсімінің немесе соттық банкроттық рәсімінің аяқталғаны туралы хабарландыру жарияланған күннен бастап көзделген тәртіппен Заңмен Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттығы туралы"Қазақстан Республикасы Қазақстан", сондай-ақ мұндай тұлғалардан бес жыл ішінде

микрокредит беру туралы шарттар бойынша кепіл, кепілдік және кепілгерлік түріндегі қамтамасыз етуді қабылдау;

- Емес қажетті мәліметтер ұсынылды МКД ішкі құжаттарында айқындалған немесе дәйексіз мәліметтер мен құжаттар ұсынылған құжаттар;
- микрокредит беру шарттары орындалмаған;
- бір Өтініш берушіге немесе Қарыз алушыға қатысты МКД-мен жасалған микрокредиттер беру туралы шарттар бойынша міндеттемелердің мөлшері сомадан асып түседі 20 000 (жиырма мың еселенген) республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің;
- Несие комитеті шағын несие беруден бас тарту туралы шешім қабылдады.
- Өтініш берушінің теріс несиелік тарихы несие беруден бас тартуға негіз бола алады.
- Егер табыс мөлшері, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің мөлшерінен және (немесе) отбасының кәметке толмаған әрбір мүшесі үшін ең төменгі күнкөріс деңгейінің жартысынан аз, сондай-ақ Өтініш берушінің КДК мәні 0,5 мәнінен асады.

Қарыз алушының табысының мөлшері келесі формула бойынша анықталады:

$$ДЗ \geq ПМ + 0,5 * ПМ * К_{ТЖС}$$

қайда:

ДЗ – қарыз алушының табысы;
ЕТКД – "Республикалық бюджет туралы" Қазақстан Республикасының Заңында тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейі;
К_{ТЖС} – отбасының кәметке толмаған мүшелерінің саны. КДН мөлшері келесі формула бойынша анықталады:

$$КДН = (\sum_{i=1}^n НЗ_i + \sum_{i=1}^n \Theta Ж_i + ПЗ) / Д$$

қайда:

КДН – борыштық жүктеме коэффициенті;
НЗ_і – қарыз алушының өтелмеген микрокредиті, қарызы (өтелмеген микрокредиттері, қарыздары) бойынша ай сайынғы төлем;
I тармақ – қарыз алушының өтелмеген микрокредиті, қарызы (өтелмеген микрокредиттері, қарыздары) бойынша мерзімі өткен төлемдер сомасы;
ЖС – қарыз алушының жаңа берешегі бойынша орташа айлық төлем;
n – қарыз алушының өтелмеген микрокредиттерінің, қарыздарының саны;
Д – қарыз алушының орташа айлық табысы.

1.14. Бойынша ақпарат коэффициентті есептеуге борыштық жүктемені (КДН) микроқаржы ұйымы кредиттік бюродан сұрайды.

2. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

2.1. Микрокредит беру туралы шарт талаптарды ескере отырып жасалады азаматтық заңнаманың Қазақстан Республикасының мәміленің жазбаша нысанына.

2.2. Жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша ақпарат МКД, белгіленген шарттарда мемлекет қатысатын кредиттік бюроға міндетті түрде ұсынылуы тиіс заңнамамен Қазақстан Республикасының несиелік бюролары және несиелік тарихты қалыптастыру туралы.

2.3. Кредиттік сарапшы (консультант) МКД міндетті түрде өтініш берушіге микрокредит беру туралы шарт жасасқанға дейін танысу үшін ұсыну ақпаратты **о сыйақы мөлшерлемесінің жылдық пайызбен немесе сыйақы мәнінің мөлшерінде, сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшерінде (микрокредиттің нақты құны), микрокредит бойынша артық төленген сомада және микрокредитті өтеу әдісін таңдау және есептелген өтеу кестелерінің жобалары келесі әдістермен өтеу:**

- сараланған төлемдер әдісімен, бұл ретте микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыштың қалдығы кезеңіне есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылады;

- аннуитеттік төлемдер әдісі, онда микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде негізгі борыш бойынша төлемдердің ұлғаюын және негізгі борыштың қалдығы кезеңіне есептелген сыйақы бойынша төлемдердің азаюын қамтитын тең төлемдермен жүзеге асырылады. Бірінші және соңғы тақталардың өлшемдері кірпілер басқалардан ерекшеленуі мүмкін;

Кредиттік сарапшы (консультант) қарыз алушыны (өтініш берушіні) микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы хабардар етуге міндетті.

2.4. МКД-ға сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестесінің қосымша жобаларын ұсынуға болады бравиламимен микрокредиттер беру.

2.4. МКД қарыз алушы үшін оларды жақсарту жағдайларын қоспағанда, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын біржақты тәртіпте өзгертуге құқығы жоқ.

Осы тармақтың мақсаттары үшін қарыз алушыға микрокредит беру туралы шарттың талаптарын жақсарту деп түсініледі:

тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) азайту жағына қарай өзгерту немесе толық жою;

микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесінің төмендеу жағына қарай өзгеруі.

Микроқаржы ұйымы жақсарту шарттарын қолданған жағдайда, қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартта көзделген тәртіппен микрокредит беру туралы шарттың талаптарының өзгергені туралы хабарланады.

3. МИКРОКРЕДИТТЕРДІ БЕРУДІҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

- 3.1. Шағын несиелер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңгемен беріледі.
- 3.2. Ең аз шағын несиенің мөлшері құрайды 50 000 (бесондық мың) теңге;
- 3.3. Бір Қарыз алушыға микрокредиттің ең жоғары мөлшері емес 20-дан астам республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 000 (жиырма мың еселенген) мөлшерінде.
- 3.4. Кредиттеу мерзімдері ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес айқындалады МКД ұсынылатын несиелік өнімнің шарттарына байланысты.
- 3.5. 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге берілетін кредиттер қысқа мерзімді кредиттерге, 1 (бір) жылдан астам мерзімге – ұзақ мерзімді кредиттерге жатады.
- 3.6. Жасалған шарттар бойынша бір Қарыз алушыға арналған микрокредиттің максималды мөлшері күнтізбелік 45 күнге дейін – 50 АЕК, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген

4. ШЕКТІ ШАМАЛАР СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІН БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША

- 4.1. Микрокредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерін МКД белгілейді.
- 4.2. Шектісыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің үшінші мөлшері құрайды - жылдық 56%.
- 4.3. 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге жасалған шарттар бойынша сыйақының шекті мәні – 2берілген микрокредит сомасының 0%.
- 4.4. Әрбір микрокредит бойынша сыйақы мөлшерлемесін белгілеу туралы шешімді МКД Несиелік комитеті қабылдайды.
- 4.5. Микрокредит бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері белгіленген шекті мөлшерден аспауға тиіс нормативтік құқықтық актімен уәкілетті органның.
- 4.6. МКД микрокредит бойынша сыйақы мөлшері туралы ақпаратты камтитын жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру кезінде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетуге міндетті.

5. БЕРІЛГЕН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

- 5.1. Қарыз алушы берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін төлейді сыйақы.
- 5.2. Берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақы мөлшерлемесі микрокредитті беру мерзіміне қарамастан бір жылға қайта есептеледі.
- 5.3. Сыйақыны Қарыз алушы өтеу кестесіне сәйкес қолма-қол ақшамен немесе қолма-қол ақшасыз төлейді. Әрбір микрокредит бойынша немесе микрокредиттік бағдарлама шеңберіндегі барлық несиелер бойынша сыйақы төлеу мерзімділігін (егер бар болса) МКД Несиелік комитеті белгілейді..Микрокредит сомасын өтеу және сыйақыны төлеу Қарыз

алушының таңдауы бойынша аннуитеттік әдіспен немесе сараланған төлемдермен немесе басқа жолмен, Шарттың No1 қосымшасында көрсетілген Микрокредитті өтеу кестесіне сәйкес жүзеге асырылады. ай күнтізбелік 30 (Отыз) күнге тең, жыл 360 (Үш жүз алпыс) күнге тең деп қабылданады. күнтізбелік күндерді құрайды. Микрокредитті пайдаланудың бірінші айы үшін Қарыз алушы нақты күндер саны үшін сыйақы төлейді.

- 5.4. Қарыз алушының микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақы төлеуі микрокредит беру туралы шартқа қоса берілген өтеу кестесіне сәйкес жүзеге асырылады.
- 5.5. Жеке тұлға болып табылатын қарыз алушының қарызының өсуіне жол бермеу үшін МКД құқылы емес: сыйақыны, сондай-ақ өтеу жөніндегі міндеттемені орындау мерзімі қатарынан күнтізбелік бір жүз сексен күн өткеннен кейін есептелген тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап ету микрокредит бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы сомалары бойынша төлемдердің кез келгенінің, қарыз алушы - кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес жылжымайтын мүлікпен ипотекамен қамтамасыз етілген жеке тұлға; есептелген сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап ету қарыз алушы - жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес микрокредиті бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы сомалары бойынша төлемдердің кез келгенін өтеу бойынша міндеттемелерді орындау мерзімі қатарынан күнтізбелік тоқсан күн өткеннен кейін;

6. МКД ҚАБЫЛДАЙТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- 6.1. Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерін орындауы Қазақстан Республикасының заңнамасында және/немесе микрокредит беру туралы шарттың талаптарында көзделген тәсілдермен қамтамасыз етіледі.
- 6.2. Қарыз алушының міндеттемесін орындау үшін жеткіліксіз болған жағдайда, жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушы төлеген төлем сомасы микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының қарызын келесі тәртіпте өтейді:
- 1) негізгі борыш бойынша берешек;
  - 2) сыйақы бойынша берешек;
  - 3) микрокредит беру туралы шартта айқындалған мөлшерде тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл).;
  - 4) төлемдердің ағымдағы кезеңіндегі негізгі борыштың сомасы;
  - 5) төлемдердің ағымдағы кезеңі үшін есептелген сыйақы;
  - 6) шығындар МКД орындауды алу бойынша.
- 6.3. МКД жеке тұлғаға немесе заңды тұлғаға меншік құқығында тиесілі жылжымалы немесе жылжымайтын мүлікті, үшінші тұлғалардың

кепілдіктерін немесе кепілдіктерін немесе кепілгерліктерін қамтамасыз ете отырып, микрокредиттер беруге құқылы. қамтамасыз етуді.

- 6.4. Микрокредиттерді қамтамасыз ету қызметін атқаратын кепіл мүлкі (жеке пайдалануға арналған жылжымалы кепіл мүлкін қоспағанда) келесі талаптарға сай болуы керек:
- кепіл берушінің мүлікке құқықтарын және мүліктік құқықтарын растайтын құжаттардың түпнұсқаларының болуы;
  - ұсынылатын қамтамасыз етуді бағалау жөніндегі құжаттың болуы;
  - мүліктік және мүліктік құқықтардың өтімділігі болуға тиіс;
  - мүліктік және мүліктік құқықтар үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңды талаптарынан босатылуы керек;
  - қажет болған жағдайда Кепіл беруші/Қарыз алушы мүлікті сақтандыруды жүзеге асырады;
  - Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда кепілге ұсынылатын мүлікке құқықтар осы мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын мемлекеттік органдарда тіркелуге тиіс;
- 6.5. Қарыз алушы мен Кепіл беруші әр түрлі жеке және заңды тұлғалар бола алады.
- 6.6. Кепіл беруші Қарыз алушы немесе Қарыз алушының міндеттемелерін қамтамасыз ету үшін өз мүлкін беруге ниет білдірген үшінші тұлға бола алады.
- 6.7. Мүлікті кепілге қою Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ Ішкі істер министрлігінің ішкі актілеріне сәйкес жүзеге асырылады.
- 6.8. Мүліктік кепіл тиісті шартпен жазбаша түрде ресімделеді.
- 6.9. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда Кепіл шартын тиісті уәкілетті мемлекеттік орган тіркеуге тиіс. Басқа жағдайларда, кепілді мемлекеттік тіркеу МКД мен Қарыз алушы (және/немесе кепіл беруші) арасындағы келісім бойынша жүзеге асырылады.
- 6.10. Жылжымайтын мүлікті кепілге қою кезінде кепілге құқық белгілейтін құжаттарды Қарыз алушы МКД кепіліне береді және Қарыз алушы микрокредит беру шарты бойынша міндеттемелерін толық орындағаннан кейін ғана қайтарылады.
- 6.11. Қарыз алушы мүліктік кепілмен қамтамасыз етілген микрокредит беру туралы шарт бойынша МКД алдындағы міндеттемелерін толық орындаған жағдайда, МКД Қарыз алушыдан тиісті өтінішті алған күннен бастап 15 жұмыс күні ішінде Қарыз алушыға кепілдік мүлікке құқық белгілейтін құжаттарды беруге міндеттенеді. қарыз алушы.
- 6.12. Кепілгермен алдында жауап беретін төлем қабілеттілігін растаған жеке немесе заңды тұлға әрекет ете алады МКД қарыз алушымен толық ынтымақтастықта.

7. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫНЫҢ ЖЫЛДЫҚ ТИІМДІ МӨЛШЕРЛЕМЕСІН ЕСЕПТЕУ ҚАҒИДАЛАРЫ

7.1. Микрокредит беру туралы шартта сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі компьютерлік техниканың құрылғылары арқылы бір сөйлемде цифрлы түрде және жазбаша түрде, сондай-ақ қаріптерді (курсив, қою, түрлі-түсті, өлшемді) безендіру мөлшері мен стилі бойынша басқа сыйақы мөлшерлемелерімен бірдей түрде басылады. .

7.2. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің есебі жүргізіледі:

1) микрокредит беру туралы шартты, микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдерді жасасу күніне;

2) қарыз алушының ауызша немесе жазбаша талабы бойынша;

3) қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда.

Қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит беру туралы шарттың талаптары өзгерген жағдайда, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу берешек қалдығы, микрокредитті өтеу мерзімінің қалған бөлігі негізінде жүзеге асырылады. микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімі басталғаннан бастап қарыз алушы жүзеге асырған микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмай, шарттар өзгертін күн.

Микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтарды (талаптарды) басқаға беру кезінде көзделген жағдайларда сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу тармағының 2) және 3) тармақшаларында көзделген 7.2 Қағидаларды микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) берілген үшінші тұлға жасайды.

7.3. Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу қағидаларын уәкілетті орган әзірлейді және бекітеді.

7.4. Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі келесі формула бойынша есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{tj/365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{ti/365}}$$

қайда:

n - қарыз алушыға соңғы төлемнің реттік нөмірі;

j - қарыз алушыға төлемнің реттік нөмірі;

S_j - сома j-қарыз алушыға төленетін төлем;

APR - сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі;

t_j - микрокредит берілген күннен бастап осы уақытқа дейінгі уақыт кезеңі

j-қарыз алушыға төленетін төлем (күнмен);

m - қарыз алушының соңғы төлемінің реттік нөмірі;

i - қарыз алушы төлемінің реттік нөмірі;

P_i - қарыз алушының i-ші төлемінің сомасы;

ti - микрокредит берілген күннен бастап і-ші сәтке дейінгі уақыт кезеңі қарыз алушының төлемі (күнмен).

7.5. Егер сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу кезінде алынған санның ондық таңбадан астамы болса, ол келесідей ондыққа дейін дөңгелектенуге жатады:

- егер жүзден бір бөлігі 5-тен үлкен немесе оған тең болса, оннан бір бөлігі 1-ге көбейтіледі, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады;
- егер жүзден бір бөлігі 5-тен аз болса, оннан бір бөлігі өзгеріссіз қалады, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады.

7.6. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу кезінде мыналар ескеріледі:

- микрокредитті өтеудің бүкіл мерзімі үшін микрокредит бойынша сыйақы;
- комиссиялық және өзге төлемдер - қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт жасасу кезінде мөлшері мен төлеу мерзімдері белгілі болған, микрокредитті алуға, пайдалануға және өтеуге (қайтаруға) байланысты, алдын ала жасалған шартқа сәйкес МКД төлеуге жататын шығыстары. .микрокредитті жеткізу туралы;
- қарыз алушының сақтандыру ұйымының пайдасына төлемдері, егер сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы туындаған жағдайда пайда алушы МКД болып табылса;
- қарыз алушының кепілгерге (кепіл болушыға) кепілдік (кепіл болушылық) алғаны үшін, бағалаушыға кепілге берілетін мүлікті бағалағаны үшін төлемдері;
- микрокредитті алу және қызмет көрсету бойынша қызметтерді көрсететін басқа ұйымдарға (делдалдарға) төлемдер.

7.7. Есептеу кезінде сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемелері есепке алынбайды:

- тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл), оның ішінде қарыз алушының микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтамағаны үшін;
- микрокредит беру туралы шартта көзделген микрокредитке қызмет көрсету бойынша төлемдер, олардың мөлшері және (немесе) төлеу мерзімдері шарттың жасалған күні белгісіз және қарыз алушының шешіміне және (немесе) оның жүріс-тұрысының нұсқасына (микрокредитті мерзімінен бұрын толық немесе ішінара өтеу) байланысты.

7.8. Республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің елу еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде жеке тұлғамен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша, республикалық бюджет туралы заңда белгіленген талап 1 тармақпен 5 Б баптарыҚР "МҚҰ" , шарт келесі шарттарға сәйкес келген жағдайда қолданылмайды:

- микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген шекті мәннен аспайды;
- микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық

айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,5 пайызынан аспауы керек.;

- қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша барлық төлемдері, оның ішінде микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбының (өсімпұлдың, өсімпұлдың) сомасын қоса алғанда, микрокредит нысанасын қоспағанда, барлығы сомадан аспауы керек. микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімінің барлығына берілген микрокредит;

- шартта микрокредит сомасын ұлғайтуға тыйым салынған;

- тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін ұзартуға болады;

- микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау мерзімі кешіктірілген жағдайда, қарыз алушының өтініші бойынша микроқаржы ұйымы ұсынған жақсарту шарттары бойынша микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін ұзарту арқылы төлем міндетті түрде кейінге қалдырылады. Бұл ретте микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін ұзарту жүзеге асырылатын жалпы мерзім күнтізбелік қырық бес күннен аспауға тиіс.

Талаптарда жасалған шартты қоспағанда, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес, жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері. [4-баптың 3-1-тармағының](#) осы Заңның мерзімін өткізіп алған тоқсан күн ішінде мерзімі өткен әрбір күн үшін мерзімі өткен төлем сомасының 0,5 пайызынан, тоқсан күндік мерзімі өткеннен кейін тоқсан күннен аспауы керек. мерзімі өткен әрбір күн үшін мерзімі өткен төлем сомасының 0,03 пайызынан аспауы керек, бірақ микрокредит беру туралы шарттың әрекет етуінің әрбір жылы үшін берілген микрокредит сомасының он пайызынан аспауы керек. .

8. МИКРОКРЕДИТТІ ӨТЕУ ӘДІСТЕРІ

8.1. Микрокредитті өтеу тәртібі микрокредит беру туралы шарттың талаптарында көрсетіледі. МКД микрокредитті өтеудің келесі әдістерін қарастырады:

- сараланған төлемдер әдісімен, бұл ретте микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыштың қалдығы кезеңіне есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылады;

- аннуитеттік төлемдер әдісі, онда микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде негізгі борыш бойынша төлемдердің ұлғаюын және негізгі борыштың қалдығы кезеңіне есептелген сыйақы бойынша төлемдердің азаюын қамтитын тең төлемдермен жүзеге асырылады. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқаларынан ерекшеленуі мүмкін;

- біржолғы әдіспен, онда өтеу сыйақылар мен негізгі борыш сомасы сыйақының соңында жүргізіледі. бір төлеммен мерзім;

- әдіспен, онда берешекті өтеу микрокредит бойынша сыйақы сомасын ғана қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылады, ал негізгі борыштың сомасы негізгі борыштың соңында жүргізіледі. бір төлеммен мерзім;
- микрокредит беру туралы шартта көзделген өзге тәсілмен.

8.2. Микрокредитті өтеу МКД банктік шотына, МКД кассасына ақша қаражатын салу (немесе аудару) арқылы немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа жолмен жүзеге асырылады

9. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

9.1. Осы Қағидаларға өзгерістер енгізу және күшін жою заңнама талаптарының өзгеруіне қарай және нормативтік құқықтық базаның өзгеруіне қарай жүзеге асырылады.

9.2. Осы Қағидаларға өзгерістер енгізу және күшін жою шешімнің негізінде жүзеге асырылады жалғыз құрылтайшының МҚҰ.

9.3. Қазақстан Республикасының микроқаржылық қызмет туралы заңнамасының талаптарын бұзу

1. Жүзеге асыру микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдармен көзделмеген қызмет түрлерінің Заңмен "Микроқаржылық қызмет туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, -

жүз мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады айлық есептік көрсеткіштің.

2. Микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымның бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланған күнгі шындыққа сәйкес келмейтін жарнаманы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмейтін шарттармен микрокредит ұсынуға байланысты жарнаманы таратуы немесе орналастыруы. микроқаржылық қызмет туралы, егер бұл әрекеттің белгілері болмаса қылмыстық жазаланатын іс-әрекет, -

бір жүз елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

3. Микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың дәйексіз қаржылық немесе өзге де есептілікті ұсынуы - ескертуге әкеп соғады.

3-1. Талаптың үшінші бөлігінде көзделген іс-әрекет 9.3-тармақтың әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған, - елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

4. Бірнеше рет (қатарынан күнтізбелік он екі ай ішінде екі немесе одан да көп рет) бұзушылық микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдар қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган белгілеген сол бір пруденциялық нормативтердің және (немесе) сақталуы міндетті басқа да нормалар мен лимиттердің, -

үш жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

5. Микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың, микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап ету) берілген тұлғалардың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен есептелген жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін көрсетпеу, дұрыс көрсетпеу.,

клиенттермен жасалатын микрокредит беру туралы шарттарда, сол сияқты қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде айқындалған жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшерінен асып кету, -

заңды тұлғаларға елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

6. Микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың клиенттердің төлем құжаттарын жоғалтуы -

заңды тұлғаларға жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

7. Микрокредит беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету болып табылатын мүлікке, микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымға, микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап ету) берілген тұлғаға құқық белгілейтін құжаттардың түпнұсқаларын жоғалту, -

жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Ескертпелер.

1. Осы баптың 3-1-бөлігінде көзделген құқық бұзушылықты жасағаны үшін жауаптылықмо тармақтың, ұсынылуы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде талап етілетін мерзімді есептіліктің бірдей нысаны ұсынылған жағдайларда пайда болады.

2. Осы баптың бесінші және жетінші бөліктерінің мақсаттары үшін микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап ету) берілген тұлғалар деп екінші деңгейдегі банк түсініледі., коллекторлық агенттік, микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйым, сәйкес құрылған арнайы қаржы компаниясы заңнамамен Қазақстан Республикасының жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы, секьюритилендіру мәмілесі бойынша, микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйым кепілдік берілген облигациялар шығарған немесе несие алған кезде микрокредит беру туралы шарт бойынша талап ету құқығының кепіл ұстаушысы болып табылатын заңды тұлға.